

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Henrik Steffens

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 517. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1824_394-txt-shoot-idm163.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

At udsige denne Overbeviisning maa nødvendig være Trang for hver Christen, i Dage som disse, at udsige den høit og varmt maa hver Christen, som fik Tale-Gaver, ansee for en skyldig Kiærligheds-Giærning, og dobbelt forpligtet maa han føle sig dertil, naar han hidtil, som Forfatter, som vældig Folke-Taler, meer eller mindre selv drog i Aag med de Vantro. Denne Kiærligheds-Giærning er det, *Henrik Steffens* har udført, i Bogen om den falske Theologie og den sande Tro, og hvem kan være Christen, uden at glæde sig ret inderlig derover, glæde sig dobbelt, fordi han ikke, som adskillige bekiendte Mænd i vore Dage, der atter nærme sig Kirken, lader, som om det altid var hans Mening, men bekiender aabenhjertig, han har selv været i Vildfarelse, og vendte om, da han saa det. At Fienderne spotte med en saadan Bekiendelse, er naturligt, men at den betager dem den Fornøjelse at slaae Manden med hans egne Ord, er dem tilvisse meget ubehageligt, og at en Forfatter, som bedre end de Fleste var istand til at forbinde sine forrige Yttringer med de nærværende, ei vil bringe den os alle fristende Forfængelighed det mindste Offer, er os et glædeligt Pant paa, at Solen er gaaet ned over de Propheter, som vente at see Steffens knæle for et Afguds-Billede, hvis Blændværk han saa klart giennemskuer. Kun opblæste Daarer spotte med hans Ord, at *Anelsen* hos ham gik foran Troen, som om *Formodningen* ikke altid i aandelige Ting maatte gaae foran for *Visheden*, og som om især *Steffens* kunde undlade at bemærke hvad der i høieste Grad var Tilfældet med ham, og hvad der kaster Lys paa hans hele offentlige Bane. Netop ved denne Bemærkning taber hans Bekiendelse alt mueligt Skin af Skrømt, for ei at tale om, hvad kun egenkiærlige Daarer kan kalde falsk Anklage, thi den stemmer derved overeens med hvad alle andre Christne, der opmærksom have betragtet hans aabne Færd, maatte finde. Hvem der saaledes, med mig, for over 20 Aar siden, studsede ved at høre *Steffens*, med henrivende Veltalenhed, beskrive Christendommens Straale-Bane gennem Tiderne, ophøie dens guddommelige Virkninger, nedrive det opsminkede, livløse Afguds-Billede, man i Frankrig opreiste, og trindt i Europa tilbad som en himmelfalden Minerva, hvem der hørde det, maa vel sande, at *Anelsen* hos denne store Aand gik forud, ja 519besynderlig langt forud for Troen, og hvem der ikke hørde det, kan dog komme til samme Overbeviisning, ved opmærksom at læse det 7de og 8de Stykke i hans Indledning til filosofiske Forelæsnings; thi selv om man ikke saa nøie, som vi der da studerede den falske Theologie, kiender den Tone, der 1803 herskede hos os, kan dog af dens endnu vedvarende Efterklang lære Nok, for at skiønne, at hvem der da taledes som *Steffens*, maatte dybt og levende ane den Christi sande Guddom, hvis Herlighed saaledes for hans Blik gennemstraalede Tiderne. At det ei heller er Noget, jeg først nu finder, kan hvem der lyster see i mit korte Begreb af Verdens-Krøniken (1812) og det dertil hørende Krønikens Gienmæle, hvor jeg udsagde det Ønske og Haab, jeg nu med Glæde seer opfyldes. Der sagde jeg ogsaa, hvad jeg nu med Fryd gientager, at skiøndt jeg i hine Dage, som storagtig Ungersvend, veltilfreds med det Skyggeværk, man dengang kaldte oplyst Theologie og rensed Christendom, kun *beundrede* hans Ild og Tale-Gaver, saa var det dog en Gnist af denne Ild, hvorved, da Herren vilde, Lyset tændtes i min Sjæl, saa han er den eneste Lærer paa Høiskolen, hvem jeg haver Noget at takke, han er og den, som ved at paanøde mig Bekiendtskab med et høiere Blik for Konst og Videnskab, rakde mig Nøglen til Valhals laasede Dør, og, hvad der er meer, bidrog mægtig til at bevare mig for en Miskiendelse af Troens Forhold til Konst og Videnskab, som er fordærvelig, men hvoraf en Christen dog, i Dage, da begge Dele dreves saa uchristelig, nødvendig maatte fristes. Ei kan jeg fritage *Steffens* fra at spottes som en aandelig Krøbling af dem, der kalde det Tegn paa Sundhed og Kraft, 520afmægtig at trodse den Kæmpe, som, efterat have lidt Døden for Sine, deler med dem sit evige Liv, og har gennem Aarhundreder viist, at Han kun behøver at udrække Spiret, saa knuses hans Fiender som Leerkar. Ei kan jeg heller forhindre Nogen fra at mishandle hans Bog og fordreie hans Ord, men dybt maatte jeg foragte mig Selv, om jeg kunde taale, at man for mine Øren haaner den herlige Mand, og Christendommen i ham, uden i Sandheds Navn at aabenbare Uretfærdigheden, og kiærlig, ja broderlig at dele al den Spot og Galde man vil udøse over ham, fordi han har gjort, hvad alle burde: erkiendt sin Vildfarelse og sin Trang til den himmelske Frelser, er vendt om til den Herre, som os kiøbde, og har frimodig bekiendt sin Tro!